

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ.
БАЯН. АКОРДЕОН.

для студентів
Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Освітнього рівня: другого (магістерського)

Освітньої програми

025.00.04 Інструментальне виконавство
(оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

Київ – 2018

Розробник: Малахова Маргарита Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності

Викладач: Малахова Маргарита Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності, Стрельченко Костянтин Мартинович, заслужений артист України, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності, Мирончук Борис Борисович, заслужений артист України, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від 05.08 2018 року № 10

Завідувач кафедри _____ (Т. Б. Каблова)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи)

025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

6.08.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (О. М.Олексюк)
(підпис)

на 20__ / __ Робочу програму перевірено

__ . __ .2018 р.

Заступник директора _____ (А.О. Таранник)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__ /20__ н. р. _____ (_____), «__» __ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н. р. _____ (_____), «__» __ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н. р. _____ (_____), «__» __ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н. р. _____ (_____), «__» __ 20__ р.,
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання - денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/ 120	
Курс	I	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	1
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
аудиторні	36	24
модульний контроль	4	4
семестровий контроль	-	-
самостійна робота	20	32
форми семестрового контролю	-	залік

2. Мета навчальної дисципліни - підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі музично-педагогічної освіти, здатного здійснювати фахову підготовку студентів (майбутніх викладачів вищого навчального закладу) на заняттях з музичних дисциплін. Надати вищу музично-педагогічну освіту з можливістю викладання дисциплін кваліфікації у вищих навчальних закладах.

Завдання навчальної дисципліни - виховання комплексу компетентностей студента.

Зокрема *загальних*:

світоглядна: наявність ціннісно-орієнтаційної позиції, загальнокультурної ерудиції, широкого кола інтересів, розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії, збереження національних духовних традицій;

комунікативна: здатність працювати у команді, до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності;

інформаційна: здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань, ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності;

самоосвітня: здатність до пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку, спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу самореалізацію, прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху;

фахових:

художньо-естетична: сформованість системи художньо-естетичних, мистецтвознавчих та культурологічних знань, здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистець і твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження;

психолого-педагогічна: готовність виконувати функції викладача вищого навчального закладу, володіння базовими знаннями з педагогіки і психології вищої школи та вміння їх реалізувати у навчальній і професійній діяльності, розуміння й дотримання у практичній діяльності основних завдань і принципів музичної педагогіки;

інструментально-педагогічна: здатність застосовувати інструментально-виконавські уміння у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності, знання інструментально-педагогічного репертуару та володіння методами роботи над творами різної форми, жанру, стилю, здатність до ансамблевої та оркестрової гри, володіння методами навчання гри на музичному інструменті та методикою викладання музичного інструмента у вищій школі (для спеціалізації «Викладання музичного інструмента »).

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- бути готовим виконувати функції викладача вищого навчального закладу, знати зміст освітньої програми, принципи і методи навчання студентів спеціальності «Музичне мистецтво*», володіти методикою викладання музичних дисциплін у вищій школі, уміти добирати ефективні й педагогічно доцільні форми та методи роботи із зі студентами; розуміти технології укладання навчальних і робочих програм з фахових дисциплін, володіння дидактичним матеріалом з музично-виконавських дисциплін;

- уміти формувати навчальний репертуар студента для занять у інструментальному класі, володіти методами роботи над музичними творами різної форми, жанру, стилю, бути готовим до публічної музично-творчої діяльності та спроможність виконати сольну концертну програму з фаху, мати здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами Робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Підготовка концертної програми магістрантом.							
Тема 1 Творче прочитання авторського тексту.	13				9		4
Тема 2 Музичне сприйняття художніх образів.	13				9		4
Модульний контроль	2						
Разом	28				18		8
Змістовий модуль 2							
Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності.							
Тема 1 Художня інтерпретація музичних творів в аудиторних формах звітності.	15				9		6
Тема 2 Виконавська реалізація власної художньо концептуально-інтерпре- таційної моделі виконуваних творів .	15				9		6
Модульний контроль	2						
Разом	32				18		12
Усього за 1 семестр	60				36		20
Змістовий модуль 3							
Методика організації виконавської діяльності студентів.							
Тема 1 Етапи підготовки баяніста, акордеоніста до концертного виступу.	28				12		16

Тема 2 Основні форми концертно-виконавської діяльності.	28				12		16
Модульний контроль	4						
Разом							
Усього за II семестр	60				24		32
Усього за I курс	120				60		52

5. Програма навчальної дисципліни «Музичний інструмент. Баян. Акордеон.»

Змістовий модуль 1 (I курс, I семестр)

Підготовка концертної програми магістрантом.

Тема 1.1. Засоби відтворення авторського тексту. Особливості фактури музичного твору. Винайдення зручної апікатури. З'ясування усталених характерних ознак обраних музичних творів. Винайдення та застосування відповідної артикуляції.

Основна література: 1, 3.

Додаткова література: 1, 8.

Тема 1.2. Узагальнення власного художнього досвіду у виконанні творів різних музичних форм. Тембро-динамічні ознаки музичної палітри. Метроритмічна структура музичних творів. Музична форма.

Основна література: 7, 8.

Додаткова література: 7, 9.

Змістовий модуль 2 (I курс, I семестр).

Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності.

Тема 2.1. Драматургія музичних творів у контексті часового простору. Інтерпретаційна модель музичних творів (власний виконавський проект). Засоби художнього відтворення музики у баяно-акордеонному мистецтві. Утворення музичних образів відповідно до стилю. Індивідуальний стиль баяніста, акордеоніста та виконавський артистизм.

Основна література: 5, 8.

Додаткова література: 1, 4, 11.

Тема 2.2. Художньо-виконавська образність та стилістична достовірність інтерпретаційної моделі музичних творів. Поліваріантність інтерпретації. Удосконалення технічних прийомів відповідно до художнього задуму.

Удосконалення змістовного та виразного виконання. Цілісне усвідомлення твору при реалізації виконавських завдань. Співставлення результатів діяльності з художньою концептуально-інтерпретаційною моделлю музичних творів.

Основна література: 1,7, 8.

Додаткова література: 7, 13, 14.

Змістовий модуль 3 (I курс, II семестр).

Методика організації виконавської діяльності студентів.

Тема 3.1 Підготовка концертної програми до виконавського втілення в умовах публічного концертного виступу. Психологічна підготовка до виступу та якість виконавського відтворення програми на репетиційному занятті. Ролеві ігри, проблемні ситуації та моделювання умов публічного виступу в класі та у концертному залі. Коефіцієнт реалізації виконавських можливостей та його застосування у процесі підготовки до концертного виступу. Звукозапис у ході виконавської підготовки до концертної діяльності. Формування артистизму у передконцертний період (на репетиційних заняттях)..

Основна література: 5, 8.

Додаткова література: 3, 8, 11.

Тема 3.2. Виконавська діяльність педагога-виконавця. Основні форми концертно-виконавської діяльності майбутнього викладача класу баяна, акордеона. Поєднання концертно-виконавської та музично-просвітницької діяльності. Підготовка до виступу у лекції-концерті, музичній бесіді, концерті з педагогічними анотаціями, концерті філармонічного типу, академічному концерті. Академічний виступ (виконання 4 творів). Педагогічний та виконавський аналіз академічного концертного виступу.

Основна література: 6, 8.

Додаткова література: 8, 10, 11.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	18	18	18	18	24	24
Лабораторна робота	10	18	180	18	180	24	240
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	12	60	2	10
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	263	-	283	-	299
Максимальна кількість балів		546				299	
Розрахунок коефіцієнта		Усього за період роботи до заліку 845 балів (що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнта – 8,45).					

6.2 Завдання для самостійної роботи студента

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1					
Підготовка концертної програми магістрантом.					
1.	Поглиблене ознайомлення з текстом поліфонічного твору	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Вивчення нотного тексту поліфонічного твору	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Поглиблене ознайомлення з текстом твору крупної форми	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Вивчення нотного тексту твору великої форми	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Поглиблене ознайомлення з текстом твору кантиленного характеру	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.

	Вивчення нотного тексту твору кантиленного характеру	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Поглиблене ознайомлення з текстом віртуозного твору.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Вивчення нотного тексту віртуозного твору	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Разом:	8 год.			40 б.

Змістовий модуль 2

Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності.

2.	Формування програми техніко-тактичних дій інтерпретації поліфонічного твору.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Динамічний план інтерпретації поліфонічного твору.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Зорові та слухо-моторні уявлення піаніста у процесі формування інтерпретаційної моделі поліфонічного твору.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Формування програми техніко-тактичних дій інтерпретації твору великої форми .	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Динамічний план інтерпретації твору великої форми.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Зорові та слухо-моторні уявлення піаніста у процесі формування інтерпретаційної моделі твору великої форми.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Формування програми техніко-тактичних дій інтерпретації твору кантиленного характеру	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Динамічний план інтерпретації твору кантиленного характеру.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Зорові та слухо-моторні уявлення піаніста у процесі формування інтерпретаційної моделі твору кантиленного характеру.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Формування програми техніко-тактичних дій інтерпретації віртуозного твору.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Динамічний план інтерпретації твору віртуозного характеру.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Зорові та слухо-моторні уявлення піаніста у процесі формування інтерпретаційної моделі віртуозного твору.	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.

	Разом:	12 год.			60 б.
	Усього за II семестр	20 год.			100 б.
Змістовий модуль 3					
Методика організації виконавської діяльності студентів.					
3.	Підготовка до проведення репетиційного заняття в умовах майбутнього виступу	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Проведення репетиційних занять в умовах майбутнього виступу	1 год.	Нотний текст	Індивідуальне заняття	5 б.
	Разом:	32 год.			10 б.
	Усього за II семестр	32 год.			10 б.
	Усього за навчальний рік	52 год.			110 б.

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення	Критерії оцінювання	Бали
Модульний контроль 1		
Прослухування під час роботи в класі	дотримання основних етапів вивчення художніх творів 8 розуміння форми твору 8 робота над технічними труднощами 9	25
Максимальна кількість балів		25
Модульний контроль 2		
Прослухування під час роботи в класі	знання тексту 8 художня виразність 8 техніка виконання 9	25
Максимальна кількість балів		25
Модульний контроль 3		
Відкрите прослухування	знання тексту 8 художня виразність 8 техніка виконання 9	25
Максимальна кількість балів		25

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік – комплексне оцінювання за результатами роботи протягом навчального семестру.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 - 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 - 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична картка дисципліни

I курс

Аудиторні (лабораторні) заняття – 60 год. Самостійна робота - 52 год.

Модулі	Змістовний модуль I		Змістовний модуль II		Змістовний модуль III	
Назва модуля	Підготовка концертної програми магістрантом		Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності		Методика організації виконавської діяльності студентів	
Кількість балів за модуль	263		283		299	
Заняття	1-9	10-18	1-9	10-18	1-12	13-24
Лекційні						
Семінари						
Практичні	9	9	9	9	12	12
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1 Творче прочитання авторського тексту. Тема 2 Музичне сприйняття художніх образів. 1*18=18 б/ 10*18=180 б. 198 б.		Тема 1 Художня інтерпретація музичних творів в аудиторних формах звітності. Тема 2 Виконавська реалізація власної художньо концептуально-інтерпретаційної моделі виконуваних творів . 1*18=18 б/ 10*18=180 б. 198 б.		Тема 1 Етапи підготовки баяніста, акордеоніста до концертного виступу. Тема 2 Основні форми концертно-виконавської діяльності. 1*24=24 б/ 10*24=240 б. 264 б.	
Самостійна робота 5 балів	20 б.	20 б.	30 б.	30 б.	5б.	5 б.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25 балів		Модульна контрольна робота 25 балів		Модульна контрольна робота 25 балів	
Коефіцієнт, підсумковий контроль	Всього без урахування коефіцієнту – 845 балів, коефіцієнт – 8,45 ; залік					

8. Рекомендовані джерела: Основна література

1. Асафьев Б. «Музыкальная форма как процесс», часть 2 «Интонация» / Б. Асафьев. – М., Музыка, Музыка 1971. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка — 2 екземпляри).
2. Бендерский Л. «Страницы истории исполнительства на народных инструментах» / Л. Бендерский. – М., Музыка, 1983. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка — 1 екземпляр).
3. Беляков В., Стативкин Г. «Аппликатура готово-выборного баяна» / В. Беляков, Г. Стативкин — М., Советский композитор. 1978. – 88 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка — 1 екземпляр).
4. Варфоломос А. Д. «Музыкальная грамота для баянистов и аккордеонистов» / А. Д. Варфоломос, в 5-ти выпусках. Вып. 3. — 3-е изд. — Л.: Музыка. 1990. — 96 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка-1 екземпляр).
5. Давидов М. «Основы формирования исполнительской мастерности баяниста» / М. Давидов, підручник для музичних вузів та училищ. — К., Музична Україна. 1983. — 72 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка — 2 екземпляри).
6. Давидов М. «Проблеми збереження і розвитку академічного народно-інструментального мистецтва» / М. Давидов. – Київ, Луцьк: ВАТ, Волинська обл. друк., 2008. — 404с. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка — 2 екземпляри).
7. Давидов М. «Теоретичні основи перекладання інструментальних творів для баяна» / М. Давидов. – К., Музична Україна. 1977. — 120 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка — 1 екземпляр).
8. Липс Ф. «Искусство игры на баяне» / Ф. Липс – М., Музыка.1985. — 160 с. (В бібліотеці Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка — 1 екземпляр).

Додаткова література

1. Алексеев И. «Методика преподавания игры на баяне» / И. Алексеев – М., Музгиз. 1960.
2. Ауер Л. «Моя школа игры на скрипке» / Л. Ауер, – М., Музыка. 1968.
3. Бендерский Л. «Киевская школа воспитания исполнителя на народных инструментах» / Л. Бендерский. – М., Музыка, 1980.
4. Гарбузов М. «Зонная природа динамического слуха» / М. Гарбузов – М., Музгиз, 1955.

5. Имханицкий М. «У истоков русской народной оркестровой культуры» / М. Имханицкий – М., Музыка, 1987.
6. Иванов П. «Оркестр українських народних інструментів» / П. Иванов. – К., Музична Україна. 1981.
7. Івко В. «Техніка інструментального інтонування», матеріали 2 Все української науково-практичної конференції / В. Івко – К., 1998.
8. Коган Г. «У врат мастерства», «Работа пианиста» / Г. Коган – М., Музыка, 1958.
9. Комаренко В. «Український оркестр народних інструментів» / В. Комаренко. — К., Музична Україна. 1960.
10. Кременштейн Б. «Самостоятельная работа пианиста» / Б. Кременштейн. — М., Музыка. 1965.
11. Назаров І. «Основы музыкально-исполнительской техники и метод её совершенствования» / І. Назаров. — М., Музыка. 1983.
12. Пересада І. «Справочник. Оркестры и ансамбли народных инструментов» / І. Пересада. – М., 1985.
13. Пшеничный Д. «Аранжировка для народных инструментов» К. 1980.
14. Черепанин М. / Булда М. «Аранжування та обробки концертних творів для двох акордеонів». Випуск І / Навчальний посібник. — Івано-Франківськ, 2002.
15. Черепанин М. «Портреты современных украинских композиторов-баянистов» // Народник. №1. — М.:Музыка, 2005.
16. Черепанин М. / Булда М. «Естрадний олімп акордеона» / М. Черепанин / М.Булда: Монографія. — Івано-Франківськ: Видавництво «Лілея-НВ», 2008г.

Поліфонічні твори:

1. Бах Й.-С. – ДТК том 1, том 2.
2. Бах Й.-С. Органна прелюдія та фуга
3. Дюпре М. Органна прелюдія та фуга g moll
4. Пахельбель Й. Органна прелюдія та фуга C dur, a moll

Твори великої форми:

1. Білошицький А. Партита № 3
2. Золотарьов В. Соната № 3
3. Золотарьов В. Партита № 2
4. Зубицький В. Карпатська сюїта
5. Зубицький В. Соната № 2 «Слов'янська»
6. Нижник А. Партита №2 «Мактуб»
7. Скарлатті Д. Соната E dur, d moll

П'єси зарубіжних авторів:

1. Анжеліс Ф. Концертний етюд на тему А. П'яццолли
2. Анжеліс Ф. З глибини душі
3. Аст'єр А. Буря
4. П'яццолла А. Фуга-містерія
5. Шмідт О. Токата №1

П'єси українських авторів:

1. Власов В. Концертний триптих
2. Зубицький В. Omaggio ad Astor Piazzolla
3. Різоль М. Чардаш
4. Рунчак В. Біля портрету Паганіні
5. Мирончук Б. Циганський барон

Додаткові ресурси

- Робоча навчальна програма з дисципліни.
- Нотна література.
- Література з питань інструментального виконавства.
- Література з питань методики інструментального виконавства
- Аудіо- та відеозаписи занять, концертних виступів видатних педагогів і виконавців.